

Povinnost dlužníka vydat majetek ke zpeněžení

JUDr. Jolana Maršíková

prosinec 2019

Možné zdroje plnění v „zákon­né kombinaci“

- ❑ **Pravidelné měsíční splátky** (možno slučovat – viz § 16 vyhl. č. 121/2019 Sb.)
- ❑ Rozdělení výtěžku získaného zpeněžením majetku, který byl dlužník povinen vydat ke zpeněžení, po schválení zprávy o stavu insolvenčního řízení (přiměřeně se pro ni použijí ustanovení o konečné zprávě) **rozvrhovým usnesením**
- ❑ **Mimořádné splátky** z výtěžku získaného dle § 412 IZ (dary, dědictví, mimořádné příjmy, zamlčený majetek, majetek z odporovatelných úkonů..).
 - Není vyloučeno, aby výtěžek získaný zpeněžením majetku podle § 412 IZ byl zahrnut po projednání zprávy o stavu insolvenčního řízení do navazujícího rozvrhu, pokud již v té době bude zpeněžen.
- ❑ Plnění zajištěným věřitelům **na základě rozhodnutí podle § 298 IZ**; pro ostatní věřitele snad hyperocha
- ❑ Prostředky získané v exekuci a nevydané oprávněnému

Pokud se v té souvislosti rozhoduje soud v průběhu řízení o odměně IS, vždy jde jen **o zálohu**

Majetek ke zpeněžení – úvahy o hodnotě

- ❑ § 398 odst. 6 IZ: Dlužník není povinen vydat majetek ke zpeněžení, vyplývá-li ze zprávy pro oddlužení, že by se zpeněžením tohoto majetku nedosáhlo uspokojení věřitelů

Správce uváží v souvislosti s návrhem, aby dlužníkovi bylo uloženo vydat majetek ke zpeněžení:

- ❑ hodnotu, které může být dosaženo zpeněžením majetku (ve zprávě pro oddlužení odůvodní ocenění položek soupisu a připojí k ní znalecký posudek, je-li v majetkové podstatě nemovitá věc)
- ❑ náklady potřebné pro zpeněžení (a popř. správu tohoto majetku před jeho zpeněžením)
- ❑ předpokládanou odměnu, která je upravena takto:
 - 15% z výtěžku zpeněžení dosaženého způsobem podle § 286 IZ určeného k rozdělení mezi nezajištěné věřitele, zahrnujícího i částku připadající na odměnu insolvenčního správce (při výtěžku do 500 000 Kč, dále degresivní sazba)
 - tato odměna činí nejméně 20000 Kč; jestliže však bylo dosaženo výtěžku nižšího než 20000 Kč, činí odměna insolvenčního správce dosažený výtěžek snížený o hotové výdaje insolvenčního správce.
- ❑ Předpokládá-li správce, že zjištěnou majetkovou podstatu, které se realizuje zpeněžením podle § 286 IZ, je schopen zpeněžit tak, aby zůstalo pro věřitele, navrhne ve zprávě pro oddlužení, aby insolvenční soud uložil dlužníkovi vydat majetek ke zpeněžení.
- ❑ Vždy bude uloženo dlužníkovi vydat ke zpeněžení majetek, který se způsobem podle § 286 IZ nezpeněžuje (penzijní připojištění stavební spoření a jiné finanční produkty, pohledávky...) - tam je odměna 4 % z výtěžku zpeněžení dosaženého jinými způsobem určeného k rozdělení mezi nezajištěné věřitele, zahrnujícího i částku připadající na odměnu insolvenčního správce - minimální výše odměny správce zde neplatí.

Majetek ke zpeněžení – úvahy o nezbytnosti majetku pro dlužníka

- ❑ Správce a soud by měli uvážit, zda dlužník majetek nepotřebuje k dosažení a udržení příjmu, který je zdrojem pro pravidelné měsíční splátky, např.
 - auto k dojíždění do vzdáleného zaměstnání,
 - vybavení k podnikání při plnění oddlužení z podnikatelských srážek
 - Pokud však v průběhu oddlužení důvod pro ponechání těchto věcí dlužníkovi odpadne (např. dlužník přestane podnikat), není vyloučeno rozhodnout dodatečně k návrhu insolvenčního správce o povinnosti dlužníka vydat tento majetek správci ke zpeněžení.
 - Vydání majetku v takovém případě by ohrozilo nebo zcela znemožnilo plnění splátkového kalendáře

- ❑ Tedy povinnost vydat majetek ke zpeněžení bude možno uložit dlužníkovi i dodatečně
 - Rovněž např. tehdy, kdy majetek přestane být v průběhu insolvenčního řízení zástavou v důsledku úspěšného popření zajištěné pohledávky či z dalších důvodů).

- ❑ Pozor: něco jiného je soupis majetkové podstaty (tam je zapsán veškerý exekucí postižitelný majetek) a jiný (užší) může být rozsah majetku, který bude dlužník povinen vydat ke zpeněžení.

Majetek ke zpeněžení - mechanismus

- ❑ § 406 odst. 3 IZ : V usnesení o schválení oddlužení uloží insolvenční soud dlužníku povinnost vydat insolvenčnímu správci ke zpeněžení majetek náležející do majetkové podstaty a označí majetek obdobně jako v oddlužení zpeněžením majetkové podstaty (tedy konkrétně, ve výroku)
- ❑ § 406 odst. 4 IZ: Proti povinnosti uložené výše se může odvolat dlužník, je-li důvodem odvolání tvrzení, že mu soud uložil povinnost vydat ke zpeněžení majetek, který podle tohoto zákona není povinen.
- ❑ § 409 odst. 3 IZ – dispoziční oprávnění k tomuto majetku získává insolvenční správce právní mocí usnesení o schválení tohoto výroku.
- ❑ § 409 odst. 2 IZ : Zpeněžuje se způsobem jako v konkursu.
- ❑ Zánik SJM podle § 409 odst. 2 ve spojení s § 408 odst. 1 IZ jako důsledek toho, že jsme uložili dlužníkovi vydat majetek ke zpeněžení !!!!

Rozdělení výtěžku

Podle § 409 odst. 2 IZ platí, že poté, co insolvenční správce zpeněží majetek, který podléhá oddlužení plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty, **předloží insolvenčnímu soudu zprávu o stavu insolvenčního řízení, pro niž se použije přiměřeně ustanovení o konečné zprávě v konkursu, a poté se postupuje obdobně podle ustanovení o rozvrhu v konkursu.**

- Tedy **správce nepředkládá KZ**, ale zprávu o stavu insolvenčního řízení
- Není třeba použít formulář KZ – většinou by to bylo i dost nekomfortní
- Při schvalování bychom mohli použít snad jen jednoduchý výrok typu:
 - I. *Soud schvaluje zprávu o stavu insolvenčního řízení ze dne.....*
 - II. *Soud přiznává insolvenčnímu správci zálohu na odměnu ve výši... a náhradu hotových výdajů ve výši....*
 - III. *Insolvenčnímu správci se ukládá, aby výtěžek ve výši..... rozdělil mezi věřitele takto:*
 - var. A – odkaz na distribuční schéma*
 - var. B - vypsát věřitele a částky (jako v rozvrhovém usnesení)*

Problém? Podle § 398 odst. 8 IZ lze v oddlužení postupovat podle pravidel nepatrného konkursu, nerozhodne-li schůze věřitelů jinak.

Můj názor: Postupujeme automaticky podle pravidel nepatrného konkursu, ledaže věřitelé sami požádají o svolání schůze věřitelů za účelem přijetí usnesení o tom, že nebude postupováno podle pravidel nepatrného konkursu.

Jiný výrazně prezentovaný názor: Toto je třeba ošetřit soudem na počátku.

Pokud převáží, pak navrhuji řešení:

- Do rozhodnutí o úpadku přidat výrok typu: *Insolvenční soud vyzývá věřitele, aby ve lhůtě do 7 dnů od zveřejnění zprávy pro oddlužení v insolvenčním rejstříku hlasovali o tom, zda má být vyloučen postup podle pravidel nepatrného konkursu*

Dispozice s majetkem ze zákona x na základě rozhodnutí soudu

☐ § 409 odst. 3 IZ:

Dispoziční oprávnění k majetku, náležejícímu do majetkové podstaty v době schválení oddlužení, s výjimkou toho majetku, který byl postižen v rámci výkonu rozhodnutí nebo exekuce, má od právní moci rozhodnutí o schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty dlužník; to neplatí, jde-li o majetek, který slouží k zajištění nebo který insolvenční soud uložil vydat ke zpeněžení. Majetek, který dlužník získá poté, co nastanou účinky schválení oddlužení, z té části příjmů, která nepodléhá oddlužení, nenáleží do majetkové podstaty. Výkon rozhodnutí nebo exekuci, která by postihovala takový majetek, lze za trvání oddlužení nařídít nebo zahájit a provést jen pro pohledávky, které nemají být uspokojeny při oddlužení a současně které vzniknou poté, co nastanou účinky schválení oddlužení.

☐ **Dispoziční oprávnění má po schválení oddlužení ze zákona správce, aniž by bylo třeba dlužníkovi ukládat vydat tento majetek „ke zpeněžení“, k tomuto majetku:**

- ke sraženým prostředkům ze mzdy deponované u zaměstnavatele (patří věřitelům)
- k výtěžku provedeného zpeněžení exekutorem (po odpočtu odměny a výdajů exekutora)
- k majetku, který slouží k zajištění

☐ **Dispoziční oprávnění získává insolvenční správce k majetku až na základě pravomocného výroku insolvenčního soudu v případě**

- majetku, který je dlužník povinen vydat správci ke zpeněžení
- obydlí, které je dlužník povinen vydat správci ke zpeněžení

Upozornění: někteří správci v rozporu se zákonem vyžadují na zaměstnavatelích vyplacení částek deponovaných u zaměstnavatele do podstaty už po rozhodnutí o úpadku před schválením oddlužení.

Domnívám se, že není nezbytné, aby insolvenční soud žádal po správci před schválením oddlužení obstarání informace o výši částky deponované u zaměstnavatele.

Hyperocha

- ❑ V konkursu a oddlužení zpeněžením majetkové podstaty patří věřitelům
- ❑ V oddlužení splátkovým kalendářem patří dlužníkovi

- ❑ Komu patří v zákonné kombinaci?
 - ráda bych vyložila, že věřitelům
 - správci vyslovili obavu, zda mají k hyperoše dispoziční oprávnění

- ❑ Nabídka praktického řešení:
 - Možno vyřešit až v rozhodnutí podle § 298 IZ tak, že správci bude uloženo rozdělit hyperochu mezi nezajištěné věřitele v mimořádné splátce (PM případnou nesprávnost hojí)
 - Pokud je opravdu problém v dispozičním oprávnění správce, lze uvažovat o doplnění výroku usnesení o schválení oddlužení, kterým dispoziční oprávnění založíme, např. takto: Pro případ, že zajištěný věřitel dá pokyn ke zpeněžení předmětu zajištění...a vznikne hyperocha, ukládá se dlužníkovi vydat hyperochu insolvenčnímu správci ke zpeněžení, resp. k rozdělení mezi věřitele.

Děkuji za pozornost

jmarsikova@ksoud.hrk.justice.cz